
From: "Hartikainen Mikko, OPH" <Mikko.Hartikainen@oph.fi>
To: "riina keto-tokoi" <riina.keto-tokoi@csc.fi>
Sent: Thursday, 6 October, 2022 13:46:15
Subject: VL: OKSA-sanastotyö / käsitteet Maksullinen palvelutoiminta ja Kaupallinen koulutustoiminta

Hei Riina

Sain vielä toiselta valtionosuus-tiimin kollegalta pohdintaa Maksullinen palvelutoiminta ja Kaupallinen koulutustoiminta käsitteistä.

Yst. terv.

Mikko H.

Lähtettäjä: Luoma Tiia (OPH) tiia.luoma@oph.fi
Lähetetty: torstai 6. lokakuuta 2022 12.44
Vastaanottaja: Hartikainen Mikko (OPH) Mikko.Hartikainen@oph.fi; Hänninen Seppo (OPH) seppo.hanninen@oph.fi; Matilainen Leena (OPH) leena.matilainen@oph.fi
Kopio: OPH_lista_Vos-tiimi vos-tiimi@oph.fi
Aihe: VS: OKSA-sanastotyö / käsitteet Maksullinen palvelutoiminta ja Kaupallinen koulutustoiminta

Moikka,

vähän näin jälkikäteen pääsin tutkailemaan tätä kysymystä, mutta muutama huomio tuli mieleen.

Noin yleisesti maksullinen palvelutoiminta lienee ainakin vos-tiimille tutumpi käsite, koska se tulee suoraan (rahoitus)lainsäädännöstä, joten kenties sitä hieman suosisin, mikäli siis molemmat käsitteet säilyvät sanastossa. Lisäksi havaintona kaupallisen koulutustoiminnan huomautuksista, että tällä hetkellä siellä on kakkoshuomautuksessa, että "lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien sekä vapaan sivistystyön oppilaitosten *maksullinen palvelutoiminta* on kaupallista *koulutustoimintaa* [...]", niin tämä ei mielestäni ole ihan näin, koska maksullinen palvelutoiminta voi olla muutakin kuin koulutuspalveluiden myymistä, esimerkiksi siis tilojen vuokraamista tai vaikka majoituspalvelua. Näin sanoo myös rahoituslain HE 174/2009, jonka mukaan "[...] maksullisessa palvelutoiminnassa koulutuksen järjestäjä perii järjestämästään koulutuksesta ja *muista palveluista* maksuja [...]". Eli ei-niin-kauniisti sanottuna maksullinen palvelutoiminta on vähän sellainen kaatoluokka, joka sisältää kaiken sen toiminnan, joka ei ole ko. koulutuksen

järjestäjän ylläpitämis-/järjestämisluvan mukaista. Lakisääteisen rahoituksen kontekstissa maksullinen palvelutoiminta ei saa vaikuttaa rahoituksen/valtionosuuden perusteena olevien suoritteiden määrään tai valtionosuustoiminnan kustannuspohjan suuruuteen, eli se on sitä toimintaa, jota ei valtionosuudella rahoiteta.

Ja sitten taas viitaten tuohon Sepon kommenttiin, niin samanlainen osto-myynti -tilanne pätee myös muilla koulutussektoreilla. Eli mikäli vaikkapa opetustuntiperusteisen valtionosuuden piirissä oleva tpo-järjestäjä myy toiselle vos-tpo-järjestäjälle taiteen perusopetusta, niin myyjän näkökulmasta tämä toiminta on maksullista palvelutoimintaa, vaikka olisikin myös myyjän järjestämisluvan mukaista. Näin samat valtionosuustiedot eivät tule tuplana. Tilanne olisi sama, jos palveluita myytäisiin ei-vos toimijalle, koska myytyä palvelua rahoitetaan jo myynnistä saaduilla tuotoilla ja tilaaja määrittelee ostettavan opetuksen tavoitteet. Ja tästä aasinsilta, että maksullinen palvelutoiminta koskee myös taiteen perusopetusta, koska samaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia siellä sovelletaan, mutta noissa määritelmässä ja huomautuksissa ei tällä hetkellä ole taiteen perusopetusta (ja välihuomiona, että OPH:n tiedonkeruissa taiteen perusopetuksen lomakkeilta maksullinen palvelutoiminta on viime vuosina purettu ja logiikka yhtenäistetty kuntien palveluluokitusta vastaavaksi, mutta se on sitten taas oma tarinansa eikä poista maksullisen palvelutoiminnan konseptia taiteen perusopetuksessa).

Sitten mietin vielä vähän tuota tarvetta molemmille käsitteille, ja mielestäni kaupallinen koulutustoiminnan säilyttäminen saattaa myös olla ihan perusteltua, sillä ainakin tällä hetkellä määritelmässä ja huomautuksissa on sellaisia koulutusmuotoja ja toimijoita, joita maksullisessa palvelutoiminnassa ei ole (mm. korkeakoulutus, yrityscenttä). Eli ehkä maksullinen palvelutoiminta on mielleltävissä enemmän sellaiseksi opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusjärjestelmän piirissä olevien (eli käytännössä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain soveltamisalan) koulutusmuotojen käsitteeksi. Olin alkuun sitä mieltä, että jos pitää miettiä hierarkioita, niin maksullinen palvelutoiminta olisi yläkäsite, mutta en nyt enää oikein olekaan varma. Voihan toisaalta maksulliseen palvelutoimintaan lisäillä noita edellä mainittuja toimijoita, mutta se on sitten ehkä jonkun muun pähkittävässä.

Tiia

Tiia Luoma
Erityisasiantuntija

Valtionosuudet
Opetushallitus
PL 380 (Hakaniemenranta 6), 00531 Helsinki
Puh. 0295 331 626
tiia.luoma@oph.fi